

RJEŠENJA I BODOVANJE ZADATAKA III. RAZREDA ZA DRŽAVNU RAZINU NATJECANJA IZ HRVATSKOGA JEZIKA U ŠKOLSKOJ GODINI 2013./2014.

Test ima 34 zadatka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova.
Bodovna je vrijednost zadataka napisana u kvadratiću kraj zadatka.
Alternativno je točno rješenje napisano u zagradi.

1. zadatak

Hrvatski pjesnik i najvažnija osoba hrvatskoga narodnog preporoda, Ivan Mažuranić, rodio se u Novom Vinodolskom prije točno dvije stotine godina. Školovao se u Rijeci, Zagrebu i Mađarskoj, radio je kao učitelj, odvjetnik i političar, a nakon revizije Hrvatsko-ugarske nagodbe postaje prvi ban pučanin. Prva je njegova objavljena pjesma Primorac Danici izrazito klasicistički intonirana. Suvremenici su ga smatrali vrsnim pjesnikom pa mu je povjerena dopuna Gundulićeva Osmana. Autor je političkoga spisa Hrvati Mađarom i, u suradnji s Jakovom Užarevićem, Njemačko-ilirskoga slovara. Glavno mu je djelo romantični ep o sukobu Crnogoraca i Turaka Smrt Smail-age Čengića.

6 bodova (jedna pogreška 5 bodova, dvije pogreške 4 boda, tri pogreške 3 boda, četiri pogreške 2 boda, pet pogrešaka 1 bod, šest pogrešaka 0 bodova)

2. zadatak

N L G G A A A
Mažuranić se rodio na pogledu mora, kraj njega je proveo djetinjstvo i gimnazijske dane,
A A A A I G I
ali je gotovo cio svoj ostali život proveo među ljudima s kopna, baveći se usto poslovima
N I G G D N L
koji ponajviše nisu s morem imali nikakve veze. (...) Unatoč tome, more je u njegovim
L L I
pjesmama izbijalo i onda kad nikako nije mislio o njemu pisati, i kad je pred očima imao
A A A
opet kakve više pojmove.

5 bodova (jedna pogreška 4 boda, dvije pogreške 3 boda, tri pogreške 2 boda, četiri pogreške 1 bod, pet pogrešaka 0 bodova)

3. zadatak

Prvo djelo koje ga je odmah predstavilo kao snažnu umjetničku osobu bila je nadopuna Gundulićeva spjeva Osman. Nadopune 14. i 15. pjevanja izvršili su prije Mažuranića Pijerko (Pjerko) Sorkočević i Mare Zlatarić, ali bez većeg uspjeha. Mažuranić je sastavio popis, odnosno rječnik riječi što ih je Gundulić upotrijebio u svom epu. Dodamo li tome da se Mažuranić sasvim uspio saživjeti s Gundulićevim tekstom usvojivši njegov stil, izraz i jezik u cjelini – vidjet ćemo kako je uspješno iznio vrlo težak i vrijedan umjetnički zahvat. Vrijeme je pokazalo kako je Mažuranić napredniji od tradicionalnoga stvaralaštva.

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

4. zadatak

Ivan Mažuranić (1814. – 1890.) bio je hrvatski pjesnik, jezikoslovac i političar.

„Dodite ovamo, sluge moje,” viče aga, „brđane mi izvedite!”

Sin mu Novica vrišti: „Aman, aman!” i starac pišti.

„Mrijeti, mrijeti za Kristovu vjeru svetu!” uzviknu Crnogorčad mlada.

Mirko, vođa čete, dan-dva nakon toga događaja ubija agu.

5 bodova (jedna pogreška 4 boda, dvije pogreške 3 boda, tri pogreške 2 boda, četiri pogreške 1 bod, pet pogrešaka 0 bodova)

5. zadatak

Jâ (dugosilazni na *a*) sam te

zvào (kratkosilazni na *a*)

srècōm (kratkosilazni na *e* te zanaglasna dužina na *o*)

ljepòtōm (kratkouzlazni na prvo *o* te zanaglasna dužina na drugo *o*)

i žènōm (kratkouzlazni na *e* te zanaglasna dužina na *o*).

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

6. zadatak

Infinitiv: čestitati, otići

Prezent: nosim, (ne) vrijedi, obećavam

Perfekt: sam ljubio, otvorila, (se) sledilo

Aorist: dođoh, htjedoh, ostadoše, škrinuše, izdahnuše, osjetih, zapljusnu

Pluskvamperfekt: namjerila bila

Futur prvi: bit ću

Imperativ: uđite, uđite, pokažite

Kondicional prvi: bih odlazio

Glagolski prilog sadašnji: ulazeći, lutajuć

Glagolski prilog prošli: skupivši (se)

6 bodova (jedna pogreška 5 bodova, dvije pogreške 4 boda, tri pogreške 3 boda, četiri pogreške 2 boda, pet pogrešaka 1 bod, šest pogrešaka 0 bodova)

7. zadatak

sintagma	prema vrsti gramatičke veze među sastavnicama	prema ulozi (funkciji) zavisne sastavnice
sutonske tajne	sročnost (kongruencija)	odredbena (atributna)
šaptaše jutros	pridruživanje	okolnosna (adverbijalna)
gnijezda ševa	upravljanje (reakcija)	odredbena (atributna)
volim sjene	upravljanje (reakcija)	dopunska (objektna)

5 bodova (jedna pogreška 4 boda, dvije pogreške 3 boda, tri pogreške 2 boda, četiri pogreške 1 bod, pet pogrešaka 0 bodova)

8. zadatak

- a) indikativ (izjavni način)
- b) kondicional (pogodbeni način)
- c) imperativ (zapovjedni način)

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

9. zadatak

Zar se nismo dogovorili?! (Nismo li se dogovorili?!)

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

10. zadatak

subjekt

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

11. zadatak

- a) je sjena
- b) ne bijah, bijah sjena
- c) je sjena (mističnog sunca)
- d) ugasnu, ćeš biti carica (svijeta)

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

12. zadatak

- a) opisni (kvalitativni) atribut
- b) razlikovni (diferencijalni) atribut
- c) posvojni (posesivni) atribut
- d) odnosni (relativni, relacijski) atribut

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

13. zadatak

jezera, šaša, od lopoča, od srebra, od brokata

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

14. zadatak

- a) mnogi
- b) najljepše
- c) bratovo
- d) ljubiti

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

15. zadatak

predikatni proširak	vrsta
videć	glagolski (predikatni proširak)
umoran	imenski (predikatni proširak)

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

16. zadatak

- a) Vjerovali su u istinu. **neizravni**
- b) Noć ćemo noćiti u predgrađu. **unutrašnji**
- c) Još noćišta nisam našao. **izravni**

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

17. zadatak

Tko li bi nam ga pisao?

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

18. zadatak

zbog izdaje – **priložna oznaka uzroka**
u ono vrijeme – **priložna oznaka vremena**
uza sav trud – **priložna oznaka dopuštanja**
osim njega – **priložna oznaka izuzimanja**
na sličan način – **priložna oznaka načina**

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

19. zadatak

- a) Govori se da će doći bolji dani.
- b) Njega nema, a već se smračilo. (Već se smračilo, a njega nema.)

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

20. zadatak

silazna

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

21. zadatak

- a) Nažalost, nisu položili ispit. (Nažalost nisu položili ispit. Nisu, nažalost, položili ispit.)
- b) Vjerojatno nisu položili ispit.

Priznati iste i slične odgovore.

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

22. zadatak

dativ bliskosti (etički dativ)

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

23. zadatak

(i) počela rješavati probleme klasnih odnosa	sastavna
koje je zaoštrila do kraja	atributna (apozicijska)
mi smo se nalazili na pragu rješavanja nacionalnoga problema u okvirima tadašnje Austrije	glavna

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

24. zadatak

- a) Ako budete radili, uspjete. (Budete li radili, uspjete. Uspjete ako budete radili. Uspjete budete li radili. Kada budete radili, uspjete.)
- b) Sutra ću otići u knjižnicu kako bih posudio/la ep Ivana Mažuranića. (Sutra ću otići u knjižnicu da posudim ep Ivana Mažuranića.)
- c) Puno je učio tako da je znao sve odgovore. (Budući da je puno učio, znao je sve odgovore. Znao je sve odgovore jer je puno učio. Zato što je učio, znao je sve odgovore.)

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

25. zadatak

- a) objektna
b) objektna
c) priložna namjerna (adverbna, namjerna)
d) subjektivna

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

26. zadatak

- a) Konju koji je poklonjen ne gleda se u zube. (Ne gleda se u zube konju koji je poklonjen.)
- b) Nestašluka koje smo (što smo ih) počinili u mladosti uvijek se rado sjećamo. (Uvijek se rado sjećamo nestašluka koje smo (što smo ih) počinili u mladosti.)
- c) Ivan Mažuranić, koji je hrvatski književnik, rođio se 1814. godine.

Priznati iste i slične odgovore.

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

27. zadatak

d)

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

28. zadatak

konektor	vrsta konektora
osim toga	aditivni
točnije rečeno	objasnidbeni
sve u svemu	zaključni
inače	pogodbeni

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

29. zadatak

- a) Bi li bio pjevao da si mogao?
 b) Nikada nije bilo i (ni) neće biti.

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

30. zadatak

- a) riječka škola: **žen, čto**
 b) zadarska škola: **cili, lipota**
 c) zagrebačka škola: **cieli, listje, ženah**
 d) škola hrvatskih vukovaca: **cijeli, ženama, Čakovac**

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

31. zadatak

Adolfo Veber Tkalčević	1859.	<i>Skladnja ilirskoga jezika</i>
Fran Kurelac	1860.	<i>Recimo koju</i>
Tomo Maretić	1899.	<i>Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika</i>
Ivan Broz i Franjo Iveković	1901.	<i>Rječnik hrvatskoga jezika</i>

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

32. zadatak

Pavao Ritter Vitezović

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

33. zadatak

supin

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)

34. zadatak

Želiš li reći da mu ih je već poslala?

1 bod (jedna pogreška 0 bodova)